

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 12XCdo/205/2016
Identifikačné číslo spisu: 6612216489
Dátum vydania rozhodnutia: 09.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6612216489.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOŠŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingová č. 4, 811 09 Bratislava proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie č. 13, 813 11 Bratislava vo veciach vedených na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 8 C 176/2012, 8 C 177/2012, 10 C 178/2012, 8 C 179/2012, 8 C 180/2012, 8 C 181/2012, 8 C 182/2012, 8 C 194/2012, 8 C 196/2012, 8 C 198/2012, 10 C 201/2012, 8 C 189/2012 a 12 C 187/2012 o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. júla 2015, sp. zn. 15 Co 575/2014, 15 Co 578/2014, 15 Co 579/2014, 15 Co 580/2014, 15 Co 581/2014, 15 Co 582/2014, 15 Co 583/2014, 15 Co 584/2014, 15 Co 585/2014, 15 Co 586/2014, 15 Co 587/2014, 15 Co 588/2014 a 15 Co 589/2014, rozhodol

rozhodol:

Veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 12 XCdo 195/2016, 12 XCdo 197/2016, 12 XCdo 198/2016, 12 XCdo 199/2016, 12 XCdo 200/2016, 12 XCdo 201/2016, 12 XCdo 202/2016, 12 XCdo 203/2016, 12 XCdo 204/2016, 12 XCdo 205/2016, 12 XCdo 206/2016, 12 XCdo 207/2016 a 12 XCdo 208/2016 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 12 XCdo 195/2016.

Návrh žalobkyne na prerušenie konania z a m i e t a .

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Lučenec žaloby, ktorými sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o zodpovednosti za škodu“). V žalobách medziiným uvádzala, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Lučenec, preto jeho sudcovia nemôžu tieto veci prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby nadriadený súd rozhodol o prikázaní týchto vecí inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Lučenec majúca za to, že obsahom žalôb sú v uvedených častiach námietky zaujatosti sudcov tohto súdu, uzneseniami z 21. novembra 2012, č. k. 8 C 176/2012-14, 8 C 177/2012-11, 8 C 179/2012-13, 8 C 180/2012-12, 8 C 181/2012-12, 8 C 182/2012-15, 8 C 194/2012-12, 8 C 196/2012-13, 8 C 198/2012-12, 8 C 189/2012-12 uzneseniami z 19. novembra 2012, č. k. 10 C 178/2012-13, 10 C 201/2012-14, 12 C 187/2012-14 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 13 x 66 € za vznesené námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“).

Uznesenia okresného súdu napadla žalobkyňa odvolaniami argumentujúc tým, že v danom prípade nepodala námietky zaujatosti, ale návrhy na prikázanie veci inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Navyše, i keby predsa len išlo o námietky zaujatosti, nezaťažovala by ju povinnosť zaplatiť súdny poplatok, lebo konanie je v danom prípade vecne oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch.

Krajský súd v Banskej Bystrici uzneseniami z 1. júla 2015, sp. zn. 15 Co 575/2014, 15 Co 578/2014, 15 Co 579/2014, 15 Co 580/2014, 15 Co 581/2014, 15 Co 582/2014, 15 Co 583/2014, 15 Co 584/2014, 15 Co 585/2014, 15 Co 586/2014, 15 Co 587/2014, 15 Co 588/2014 a 15 Co 589/2014 napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodneniach sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z obsahového hľadiska išlo v podaných žalobách o námietky zaujatosti vznesené proti všetkým sudcom Okresného súdu Lučenec. Odvolací súd tiež uviedol, že vecné oslobodenie od súdneho poplatku sa nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka, a tak postup súdu prvého stupňa bol správny.

Uvedené uznesenia odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaniami, v ktorých žiadala bez náhrady zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov, lebo v danom prípade: a/ súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.) - nepodala totiž námietky zaujatosti, ale návrhy podľa § 12 ods. 1 O.s.p., b/ odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutia sú nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné, c/ rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.), keďže o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca toho súdu, ktorý jej svojím nezákonným postupom spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa v konaní domáha.

Zároveň žalobkyňa navrhla konania prerušiť a predložiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“).

S prihliadnutím na totožnosť účastníkov konania, predmetu konania, ako aj skutkovú i právnu súvislosť obsahu dovolaní vo veciach vedených tunajším súdom pod sp. zn. 12 XCdo 195/2016, 12 XCdo 197/2016, 12 XCdo 198/2016, 12 XCdo 199/2016, 12 XCdo 200/2016, 12 XCdo 201/2016, 12 XCdo 202/2016, 12 XCdo 203/2016, 12 XCdo 204/2016, 12 XCdo 205/2016, 12 XCdo 206/2016, 12 XCdo 207/2016, a 12 XCdo 208/2016 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 243c O.s.p. v spojení s § 112 ods. 1 O.s.p. tak, že predmetné veci spojil do jedného spoločného konania, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 12 XCdo 195/2016.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že navrhuje dovolacie konanie prerušiť podľa § 243c v spojení s § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade položky č. 17a Sadzobníka s Ústavou. Dôvodí, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktorá sa nemá

spoplatňovať, pretože je jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nevyhovel a tento zamietol, pretože položku č. 17a Sadzobníka, ktorý tvorí prílohu Zákona o súdnych poplatkoch nepovažuje za rozpornú s Ústavou a jej článkom 46 ods. 1.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci došiel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd sa s argumentáciou žalobkyne, že zavedenie poplatku za námietku zaujatosti jej bráni vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu, nestotožňuje. Položka č. 17a bola do Sadzobníka znovu zavedená zákonom č. 621/2005 Z. z., pretože dochádzalo k zneužívaniu inštitútu námietky zaujatosti a tak k zbytočnému predlžovaniu konania. Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu predmetný poplatok by mal mať povahu kaucie, ktorá by sa mala poplatníkovi vrátiť, ak námietku podal odôvodnene. Takéto obmedzenie je podľa najvyššieho súdu primerané a prispieva aj k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva a to práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Daný poplatok za námietku sa navyše v prípade jej oprávnenosti účastníkovi konania podľa § 11 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch vráti. Otázkou vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v rozsudku z 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku uviedol, že nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu a konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (odseky 59, 60).

Z týchto dôvodov je najvyšší súd toho názoru, že dovolateľka namieta rozpor s právom na prístup k súdu neoprávnené, a preto jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. zamietol.

Dovolací súd ďalej skúmal, či dovolanie oprávnenej smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a došiel k záveru, že ho treba odmietnuť.

V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Cdo 122/2014, 1 Cdo 264/2013, 3 Cdo 310/2014, 3 Cdo 534/2014, 4 Cdo 132/2014, 4 Cdo 229/2014, 4 Cdo 235/2014, 4 Cdo 380/2014, 4 Cdo 424/2014, 4 Cdo 531/2014, 5 Cdo 295/2014, 5 Cdo 311/2014, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 304/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 237 a 239 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je, najvyšší súd ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.